

JESVS, MARIA, JOSEPH.
 VOTA, ET MOTIVA
 REGIÆ AVDIENTIÆ,
 A PROCESSU
 DON IGNATIJ
 DARA.
 SVPER APPREHENSIONE.

IN ARTICULO LITISPENDENTIÆ.

IN DEI NOMINE AMEN. Noverint Universi; quòd Anno à Nativitate Domini millesimo septemcentesimo quarto, die verò, quæ computabatur tricesima prima mensis Januarij, apud Civitatem Cæsaraugustæ, & in Camera Regij Consilij Civilis præsentis Regni Aragonum, intervenerunt Magnifici Domini DD. D. Antonius Blanco, Regens Cancellariam, D. Gregorius Xulve, D. Hieronymus Palacin, D. Antonius Gavin, & D. Michael Guerrero, Regij Consilij, coram quibus fuit positus Processus D. Ignatij Dara, super Apprehensione, in quo dictus Dominus D. D. Hieronymus Palacin, Relator, præmissa relatione facta per eum, & cæteri Domini de dicto Regio Consilio, necnon dictus Dominus Regens, concordés fuerunt voti, & opinionis, quòd Attent. Content. &c. tenetur, & debet pronuntiare annullationem, sive revocationem supplicatam locum non habere: Et cum his de Consilio pronuntiat, & in bonis in fine Appellitus confrontatis, mandare fieri contenta in propositione D. Ignatij Dara, Principalis Ioannis Iosephi del Frago Procuratoris, præstita cautione forali; cæteris propositionibus reiectis, reservatis iuribus, reservari suppli-

tantibus, neutram partium in expensis condemnando, cetera supplicata locum non habere.

Ex eo, & aliàs revocatio, seu annullatio Appellitus supplicata negatur, quia licet provisio facta fuerit in Regia Audientia, hora celebrationis illius per Magnificum Dominum Regentem Cancellariam, & in actu provisionis asseveretur, factum fuisse cum constet, & in eadem appellitum fuisse provisum, communicato Consilio, illudque non potuerit congregari, ad consulendum in dicto loco, & hora: Cum tamen antecederet potuerit dictus Dominus Regens cum Consilio communicare in Aula Consilij (prout fecit) insequendo stylum in provisionibus communicatis, rectè fuit à dicto Domino Regente dictum, provisionem ab eodem factam fuisse, communicato Consilio in Regia Audientia.

Ex eo etiam, & aliàs, prout in Sententia pronuntiatur, & recipitur propositio D. Ignatij Dara, quoniam vacante Canonatu Ecclesie Metropolitanæ Cæsaraugustæ in Templo Sancti Salvatoris, per obitum Iosephi de Burgos, illius ultimi, & immediati possessoris in mense Octobris anni millesimi septemcentesimi, provisus fuit de dicto Canonatu à Sanctissimo Domino Clemente Papa XI. dictus D. Ignatius Dara Kalendis Iunij anni millesimi septemcentesimi primi, iuxta Bullam Sæcularizationis dictæ Ecclesie Sancti Salvatoris, expeditam Romæ apud Sanctum Marcum anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo quarto, per bonæ memoriæ Clementem Papam VIII. in qua, & in Bulla vnionis Ecclesiarum dictæ Urbis, in quibus Dignitatum omnium, & Canonatuum (nonnullis exceptis) prædictæ Ecclesie provisiones vacantium in Ianuarij, Aprilis, Iulij, & Octobris mensibus Sedi Apostolicæ reservatæ leguntur, ita vt nullus alius, præter Romanum Pontificem, & eius Successores de dictis Dignitatibus, & Canonatibus, occurrente vacatione in prædictis quatuor mensibus providere possit. Igitur cum Canonatus apprehensus in mense Octobris vacaverit, provisio eiusdem, ad Romanum Pontificem dumtaxat pertinere potest.

Neque obstant in contrarium adducta per Excellentissimum

Dominum Archiepiscopum, Doctorem Michaellem Franco de Villalva, & eius Creditorem, quorum propositiones repelluntur. Conantur isti suadere, provisionem Canonici litigiosi in hac vacatione ad dictum Archiepiscopum pertinere, à quo collationem dictus Michael obtinuit, quia tempore vacationis Canonici, ob decessum dicti Burgos in mense Octobris, Sedes Apostolica vacabat per obitum bonæ memoriæ Innocentij Papæ XII. quo casu Regulæ Cancellariæ cessant; & præsertim Regula octava, hodie nona; quia Regulæ Reservatoriæ non sunt in rerum natura; & cum Pontifice conditore sepultæ iacent, & ius Canonicum reviviscit, & Episcopi Beneficia omnia tunc temporis vacantia in omnibus mensibus providere possunt; nam tunc obstacula sublata sunt, & menses omnes sunt Ordinariorum; cum enim reservatio Beneficiorum ratione temporis, & mensium solum inducatur die ipso obitus possessoris, quo die si Sedes Apostolica vacans sit, etiam si mensis in quo possessor moritur, Romano Pontifici ad conferendum assignatus sit, collatio ad Ordinarium spectat, quia vacatio Sedis Apostolicæ impedit, & excludit reservationem; quæ propter cum reservatio in Bula Sæcularizationis contenta, sit discontinua, & contingens ratione mensium, & Canonici apprehensi vacatio Apostolica Sede Vacante contigerit, inde est, ut ad Ordinarium pertinere debeat.

Obiectum hoc in quo totum fere, & præcipuum fundamentum Michaelis Franco nititur dissolvitur ex sequentibus. Quamvis enim per mortem Summi Ecclesiæ Præfulis cessent Regulæ Chancellariæ, & reservationes temporales mensium discontinuæ, & contingentes contentæ in eisdem, quia cum ad beneplacitum Pontificis concedantur, non potest habere beneplacitum, nec dispositionem, si eo defuncto, & Sede Pontificia vacante Beneficij vacatio contigerit. Cæterum si reservatio licet discontinua, & contingens collocata reperiatur in Bulla, aut Indulto speciali cum clausulis perpetuitatem ostendentibus secus est: Cùm autem reservatio Præbendarum Ecclesiæ Cæsaraugustanæ conscripta reperiatur in speciali Clementis Octavi Bulla cum clausulis perpetuitatis, eade causa Doctores loquentes de reservatione Præbendarum dictæ Ecclesiæ

vno ore perpetuam appellant; & merito sane. Licet enim reservatio discontinua sit, & contingens, ex sui natura, clausula tamen in Bulla inserta, ibi: *Quotiescumque, & quandocumque vacare contigerit sint, & esse censeantur nostrae, & dictae Sedis dispositioni perpetuo reservatae, ac de illis, per eandem Sedem dumtaxat disponi possit*: reservationem praedictam perpetuam faciunt. Etenim si Clemens Octavus sibi solum prospicere, & reservare quatuor menses voluisset, illa loquendi formula usus esset, & de dispositione Sedis Apostolicae non meminisset: & verò cum aperte dixerit, Sedis dispositioni perpetuo reservatae sint, palam est, reservationem conceptam fuisse intuitu Sedis Apostolicae plenae, vel vacantis, nam appellatione Sedis Apostolicae nedum Sedes plena, sed & vacans continetur, maxime adiectis adverbis: *Quotiescumque, quandocumque, perpetuo, & dumtaxat*, quae perpetuitatem, & tempus omne vacationis amplectuntur, & ut contrarium procederet, opus erat, ut expressis verbis provisio Praebendarum dictae Ecclesiae vacantium Sede Pontificia vacante ad favorem Ordinarij in Bulla legeretur. Tum etiam quia reservatio facta dispositioni Sedis Apostolicae per mortem Papae, non extinguitur, nam Sedes Apostolica numquam deficit, imò perpetuo durat, & est sicut Sol, & Luna, quae numquam deficere possunt, quamdiu mundi machina subsistat, quia est dignitas immortalis.

Praedicta confirmantur à ratione cessante. Ratio enim propter quam reservationes discontinuae, & contingentes ratione mensium mortuo Pontifice, si vacatio accidat, locum non habent, illa solum à Doctoribus adducitur, quoniam Regulae Chancellariae non sunt perpetuae, cum ad beneplacitum Pontificis constituentur, & ipsius morte finiantur, qui non habet beneplacitum, nec dispositionem; ratio autem illa quia Sedes Pontificia non conservat novo Pontifici aptitudinem providendi beneficia, tunc temporis vacantia, silentio involvitur; proinde cum in praesentiarum, & in Bulla reservationes non sint ad beneplacitum, sed contemplatione Sedis Apostolicae, cessat penitus decidendi ratio, & perpetuae censei debent, licet vacante Pontificatu acciderint. Discrimen adest inter Personam Pontificis, & Pontificis dignitatem; Persona moritur,

nec renascitur: Dignitas verò non moritur, est immortalis: & quamvis mortuo Papa nullus sit, qui Pontificiam iurisdictionem in Ecclesia possit exercere, remanet tamen iurisdictione illa in iure Ecclesie, vt Pontifex aptitudine, & novo Pontifici electo communicatur.

Ex antecedentibus necessario inferitur, reservationes ratione mensium discontinuas, & contingentes esse; si constituantur in Bulla, Indultove particulari temporali, cum clausula ad beneplacitum, aut alia huic simili; minime verò si in constitutione, aut Bulla perpetua ad Sedis Apostolicæ dispositionem respiciente, quia licet Sedes Pontificia vacans non habeat dispositionem, nec facultatem providendi, capacitatem tamen habet acquirendi, & conservandi facultatem providendi in Pontificatu successori. Quod sane probatur exemplo Beneficiorum in Curia vacantium, de quibus in cap. licet 2. de Præbend. in 6. quæ (si non sint Beneficia Curata) etiam si Pontificia Sede Vacante obitus in Curia contigerit, affecta sunt Sedi Apostolicæ, & de illis novus Pontifex providet: igitur quod de reservationibus discontinuis, & contingentibus ratione loci procedit, idem dicendum necesse est in contingentibus, & discontinuis ratione mensium, si reservatio concessa reperiatur in Bulla, indultove perpetuo; quod equidem ad Bullam Ecclesie Cæsaraugustanæ maiori cum ratione aptatur, Bulla etenim cum clausulis perpetuitatis exuberantioris concessa est, quam reservatio Beneficiorum in Curia vacantium in dicto cap. 2. stabilita.

Ulterius reservatio Beneficiorum comprehensorum in concordatis nationis Germanicæ, quamvis discontinua, & contingens, quia est respectu quinque mensium Sedi Apostolicæ reservatorum; hoc non obstanti natura, & perpetuitas concordati efficit, vt reservatio locum habeat, etiam si contingat vacatio in aliquo ex dictis quinque mensibus, & successori in Pontificatu affecta manent. Cum igitur Bulla Sæcularizationis naturam concordati habeat, fatendum est, in vim concordati Beneficia vacantia in quatuor mensibus Bullæ Sedi Apostolicæ reservata, & affecta manere, etiam si vacatio accidat Pontificia Sede Vacante. Quòd autem concordatum fuerit, vel ex eo suadetur, quia sicuti in reservatione Beneficiorum Ger-

maniz intervenit Legatus à Latere Nicolai Quinti Summi Pontificis ex parte vna, & ex alia Phedericus Tertius Imperator, ita in Bulla Ecclesie Cæsaraugustanz intervenerunt Clemens Octavus, & Philippus primus Rex Aragonum: & Summus Pontifex non motu proprio, sed ad supplicationem Regis Catholici illam expedivit, accedente observantia Archiepiscopi, & Capituli dictæ Ecclesie per longi temporis spatium, ex quo omnium consensus, & concordia resultat.

Ad hæc Regula Chancellariz de infirmis resignantibus licet Pontificis morte finiatur (vt & aliz Regulæ) & eius dispositio locum non habeat, si moriatur resignans intra viginti dies à die præstiti consensus numerandos, vel si mortuo iam Pontifice consensus à resignante præstitus fuerit, quia Pontificis morte regula cessat: in Galliarum tamen Regnis regula viget, quamvis consensus post obitum Papæ præstetur, vel resignans intra viginti dies moriatur, quia in Francia Regula prædicta admissa, vsuque recepta, & lege lata stabilita fuit, & hac de causa perpetuo durat, nec Pontificis morte cessat. Sane huius regulæ reservatio contingens est, quia pendet ab eventu præstiti consensus tempore Sedis plenæ, vel vacantis; vel moriendi, aut vivendi intra viginti dies: & quia in Francia lex lata fuit regula firma manet, & nullo modo cessat, quia in legem perpetuam transivit, & Princeps Sæcularis, vt talem admisit; igitur æquali ratione idem dicendum est, in casu de quo agitur, quia inserta est in Bulla, & constitutione perpetua, absque clausula illa beneplaciti Pontificis, imò cum omnimodo recessu à beneplacito, & regulis Chancellariz, vt videre est à capite, vsque ad Calcem Bullæ.

His accedit argumentum ab absurdo. Nam si reservatio quatuor mensium Bullæ ad favorem Pontificis procederet ad instar regulæ nonæ Chancellariz, & vivente Pontifice tantum; sequeretur quòd in quatuor mensibus Catholico Nostro Regi concessis, si vacante Pontificatu, vacatio accideret, sua Regia Maiestas minime præsentare posset; est ratio, quia præsentationes Canonatuum, & Præbendarum vacantium in quatuor mensibus Catholico Regi designatis iuxta tenorem Bullæ debent à Pontifice confirmari, & præsentati ab eodem Rege Catholico à Romano Pontifice institui

debent, quod equidem Pontificia Sede vacante adimpleri non posset, quia non aderat Pontificis Persona, quæ confirmare posset, & instituere.

Facit tandem auctoritas sententiæ in hac Regia Audientia paucis ab hinc annis concordati voto pronuntiatae in causa Thesaurariæ in eisdem terminis, & absque vlla facti mutatione, & quidem non translatae, sed re per dies maturata, & vigili studio. Et ex hac sententia (vt concludamus) oritur ad favorem Sedis Apostolicæ, & eius provisi ultimus status, qui quantum prosit maxime in hoc articulo possessorio ad effectum excludendi, vel admittendi provisiones, omnibus notum est, & nos non immoraramur. Nonnulla alia à partibus cõtendentibus non sine studio adducta fuerunt, sed quia levioris momenti à Senatu prætermissa sunt. His, & alijs.

Alius vero Regius Consiliarius fuit eiusdem voti, & opinionis, & ex eisdem motivis, sed illis addi posse censuit; Doctores in explicatione verborum, vsque ad suæ voluntatis beneplacitum regulæ nonæ Chancellarie docuisse, regulam illam non esse perpetuam, & morte Papæ conditoris spirare, quia non potest habere beneplacitum, nec dispositionem, & Sede Apostolica Vacante omnes menses esse Ordinarij, & Episcopos de illis ex asse providere posse: secus verò esse si reservatio fieret dispositioni Sedis Apostolicæ, quia tunc non extingueretur per mortem Papæ, quia Sedes Apostolica numquam deficit. Si ergo in casu concreto regulæ nonæ Chancellarie Ordinarij providere non possent de Beneficijs vacantibus in octo mensibus Apostolica Sede Vacante, si loco verborum ad beneplacitum, reponerentur verba dispositioni Sedis Apostolicæ. Cur non idem in reservatione Bullæ dicemus? Tunc sane regula nona naturam suam ammitteret, & in aliam speciem dispositionis transiret, & perpetua maneret, & Sede etiam vacante Ordinarij providere non possent de Beneficijs eo tempore vacantibus: Igitur reservatio quatuor mensium in Bulla comprehensorum, licet ex sui natura contingens sit, & discontinua, cum non sit conscripta cum clausula ad beneplacitum, sed intuitu Sedis Apostolicæ realis est, & perpetua, & successor in Pontificatu providere debet. Et ulterius quia licet in Bulla mentio de mensibus fiat, reservatio non est ratione mensium,

vt etiã animãdversum invenimus,ãc proinde ita debet intelligi,ãc si mensium mentio facta non fuisset, & reservatio est realis,& perpetua ratione in Beneficij in Ecclesia Metropolitana fundati.

Absurdum etiam considerabat,quia sequeretur,quòd si Præbenda vacaret in aliquo ex quatuor mensibus in Bulla Catholico Regi assignatis, illam præsentare non posset. Quoniam si in quatuor mensibus Sedi Apostolicæ reservatis Ordinarius providere debet, si vacatio eveniat Pontificatu vacante, quia tunc reservatio extinguitur, utpote inserta in Bulla temporali ad instar regulæ nonæ, cuius reservatio non egreditur ultra vitam Papæ: ergo æque idem asserendum foret respectu quatuor mensium Domino Nostro Regi concessorum, nam isti concessi sunt in eadem Bulla temporali, quorum reservatio ultra Pontificis debet effectum habere non posset. Cum enim Clemens Octavus, sibi octo menses reservasset, si reservatio esset temporalis, & restricta ad vitam Pontificis, ut contenditur, quatuor ex illis Regi Catholico attributi eadem reservatione affecti transirent in Regem, & eiusdem naturæ, & conditionis essent, ac quatuor menses Pontifici reservati. His, & alijs, &c.

SIG ✕ NVM mei Alberti Jubero, Secretarij pro sua Maestate Regia Audientia presentis Regni Aragonum, & in Civitate Casaraugusta domiciliati, qui huiusmodi Vota, & Motiva à Libro motivorum de anno millesimo septingentesimo quarto, ubi continuatà existunt, extraxi, comprobavi, & signavi.